

2 Corintios

Ja ua rá yoho ra carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mɛnnba yø 'yɛc'ɛi Corinto.

¹ Nügä drá Pablo, Oja bi 'yɛxqui ngue drá representantegä rá Jesucristo. Nügä ya, co 'nɛhna mā zi cūhɛ rá Timoteo dadi zɛnguagä'be'ɛ yø ja'í Oja di mpɛti p'ɛ ja rá hnini Corinto, da gue'ɛ mi'da yø ja'í ya o rá 'yɛ Oja rá m'mɛp'ɛ ja rá häi Acaya dadi zɛngua'be.

² Dí nnegä'be ngue nuna Oja mā Papáɛ co 'nɛhna mā Hmuhɛ Jesucristo di jap'ahɛ 'nɛ da hyut'a ni mmɛihɛ.

³ Nuna Oja ngue rá Oja 'nɛhrá Papá mā Hmuhɛ Jesucristo, ma ga ja mammadihɛ naya. Nuna Oja mā Papáɛ, di huɛgahɛ 'nɛ di hoga mā mmɛihɛ na.

⁴ N'na ndi ngu n'na ndi ga sähɛ rá n'ɛ, guehna Oja di hoga mā mmɛihɛ. Pɛ tengutho bi 'yørcahɛ Oja ngue bi hoga mā mmɛihɛ, i nnepe ngue ga jahɛ p'ɛ mā mmic'ɛihɛ ya. Nu'mø dí nnu mā mmic'ɛihɛ ngue sä rá n'ɛ, xquet'a ga hojpahɛ yø mmɛi.

⁵ Nu'mø xangu rá n'ɛ dí sähɛ tengutho rá n'ɛ bi zä rá Cristo, pɛ nuna rá Cristo mathoguitho di hoga mā mmɛihɛ na.

⁶ A nuyá, nuna rá n'ɛ dí sägä, guehna di zäp'ɛ di nhohni mmɛihɛ na 'nɛ di nyanni tehɛ naya. Nu'mø ngue di hogä mā mmɛi Oja, xquet'a da zä gui tini ha di nhohni mmɛihɛ 'nɛ gui tini ha di nyanni tehɛ.

Porque nu'mø guí sähü rä n'ü tengütho xtá sägä, dí nne ngue gui seti xänho te gä rä n'ü ja ngue gui sähü.

⁷ A nuyá, dí pa'a njuani ngue gä gui pømmanhohü ya, porque dí pacä ngue nu'mø ya gdi sähü rä n'ü tengütho xtá sägä, nuna Oja xquet'a di hoc'a ni mmühü tengütho i hoga ma mmüi.

⁸ Ague mä zi cu'ahü, nu'ü yø xequi jap'ü ja rä häi Asia, dami pahmü ya ngue xandøngu rä n'ü xtá sägä p'ü. Janjuani ngue dá m'mü mman'ü. Ya di ena ngue hin xcabá seti te gä rä n'ü dá thogui. Porque ya ja ngue xtabá thogui.

⁹ Nüp'ü ngue nná bēni, ena gue ya xi ts'änni ngue da thogui. Pe nuna te gä rä n'ü dá thocä, i nja na para ngue man'natho ga hon'Oja ngue da yangui. Porque Oja i sä da 'yøt'e ngue di bēnnate yø ánima. Ya hinda zä da 'yēna ja'i ngue dá hyonse ha di nyannate.

¹⁰ Pe nu'mø rä ora mi ja ngue xtabá thogui, dí haxa njuani ngue guehna Oja bi yangui. Asta guehya i fäxqui. Da guehya dí haxa njuani ngue nu'mø nimantho ga sä rä n'ü di sigue da yangui.

¹¹ Pe i jatho gui fäxcähü ya ngue gui mmarcähü Oja. Nu hangü gangü yø ja'i da marcagui Oja, nu'mø bi nü yø ja'i ngue di jajpagui Oja, gä gue'ü di ja mammadi Oja'ü.

¹² I jap'ü man'na rä hya ya ngue man'na ma datho nná johya. Porque dadi unna güenda ua ja mä n'yomfēni ngue majuani dadi mporta xänho ua ja rä ximhäi. Pe nü te gä dí øt'e, majuani ngue

mā mm̄i nná øt'e. Nuna ra hya dí xi'ah̄ ya, guehna dá n'yogä 'mø mā magä p'̄u guí 'b̄ah̄m̄ naya. Pε gue bi 'dacrä mate Oja, go bi 'yøt'a ngue ngu'a dá n'yo. Hinga sä ga εna ngue dí pasε te nná 'yo.

13 Nuya yø hya dadi cuatä ua ja ra s̄cua, hin temā man'na mā hya mā uants'ibi, gä gue'a te mman̄a s̄cua. Nuna ra hya guí tim̄hm̄ p'̄u ja ra s̄cua, guehna ra hya dí nne ga xi'ah̄ naya, nugä hind̄i hä'ah̄. Emm̄i dí nnegä ngue da d̄inni mm̄ih̄ xand̄onho ngue gä gue'a te dí øt'e.

14 Porque nuyá, hinga gä t̄inni mm̄ih̄ xanho hanja te dí øt'e. Pε dí nnegä ngue da d̄inni mm̄ih̄ xanho te dí øt'e, n'namh̄m̄a ngue nu'mø ra pa da εp'̄u ra Hmu Jesús, ya da zäp'̄u guí 'yεspah̄'a tengue nná 'yogä. Dagueque, xquet'a ga εspabi'a tengue gn̄i 'yoh̄u p'̄uya.

15 Nugä nup'̄u nná b̄eni, dí εna ngue ya guí nnu manhoj̄u, jan̄angue dá sännä'a rá yond̄i ngue xca map'̄u ngue xcabi zεngua'ah̄u.

16 Porque dá ne ngue nu'mø xca ma Macedonia, xcan̄i nthocä p'̄u guí 'b̄ah̄m̄. Nu'mø xcabá pengä Macedonia p'̄uya, mah̄on'a xcabá thocä p'̄u guí 'b̄ah̄m̄. Dí εngä ngue gui fäxch̄u te ga hon̄i ngue gdá thop'̄u ja ra häi Judea.

17 Pε ya him̄bi zä dá map'̄u. ¿Ua guí εmh̄m̄ ya ngue him̄m̄a juan̄i te dí mm̄angä 'mø mā sänn̄i ngue ga mmap'̄u? Nuna ra hya dá mā ngue xca øt'e 'nε ya him̄bi nja, ¿ua sä guí 'yεmh̄m̄ ngue 'da'igu nnā yagä'be yø ja'̄i 'b̄ucua ja ra xim̄häi? Porque yø ja'̄i i mma ngue da 'yøt'a n'na ra hya, 'nε pad̄i xanho ngue nu ra hya i mma, hind̄a 'yøt'e.

18 Pε i pa Oja ngue h̄injam'mø dí mma ngue ga øt'ä n'na ra hya nu'a dí pađi ngue h̄inda zä ga øt'e.

19 H̄inga gue'a dí øt'ä'a, porque dí tennä ra Jesucristo rá Ts'unt'ᵐ Oja. A nugä ya, conna Silvano, conna Timoteo, ya xtá xi'ahē hanja nā ra Jesucristo. Nuna, h̄injam'mø bi man'a n'na ra hya ngue da 'yøt'e, 'nε pađi ngue h̄inda 'yøt'e. Porque nuna ra Cristo gätho majuan̄i te bi ma.

20 Nu te gäma hya xa yat'Oja ngue di nja, go gue'a ra Cristo øt'e ngue gä di nja. Janangue ya dí εspahᵐ Oja 'mø dí εmhᵐ ngue majuan̄i'a te mmannä hya Oja. Porque nu'a te mi hma ngue da tho ra Jesucristo, ya bi nja.

21 A nugä ya, ximma ngu'ahᵐ, guehna Oja di hacjᵐ ra ts'edi ngue h̄inha gdä hehmᵐ ra Cristo. Nuna Oja, ya bi 'yøt'e ngue yø ja'igahᵐ.

22 Ya dí ohᵐ rá 'yε Oja ya. Ya bá 'benngahᵐ ra Espiritu Santo ngue ga n'yohᵐ. Janangue ya dí haxhᵐ njuan̄i ya ngue gätho mi'da yø hya xa yat'Oja ngue ra nho di 'dacjᵐ, gä di nja.

23 Nu'a ngue h̄indä magä p'ᵐ Corinto tengutho nmi sänni ngue xcä map'ᵐ, nugä dí εnā ngue go ni nhohᵐ ngue h̄indä magä p'ᵐ. I pa Oja ngue majuan̄i te dí xi'ahᵐ. A nu'mø gui εmhᵐ ngue h̄imma juan̄i te dí mma, nugä dad̄i n'un̄i ngue mada zᵐcä Oja 'mø.

24 H̄indí nne ga mma ngue ja ga sänni ha gdi japni nt'εc'εihᵐ, ya dí pađi ngue dᵐ ni nt'εc'εihᵐ. A nuna ra hya dí nne ga øt'e, guehna ngue man'natho gui johyahᵐ 'mø di yahᵐ.

2

¹Janangue nugä dí εnā ngue man'na xanho ngue

ya h̄indá map'ᵤ mah̄on'a, porque nu'mø xca magä p'ᵤ, h̄ont'a xti d̄u n̄i mm̄ih̄u co nuna ra hya xca ma ngue xca h̄ec'ah̄u te gä guí øth̄u.

² Porque nu'mø gä øt'a ngue dā d̄u n̄i mm̄ih̄u, ¿te'o dā zä dā 'yøt'e ngue gä johyagä 'mø? H̄inda h̄on'athoh̄u sä gui 'yøth̄u ngue gä johyagä. Pē ¿ha di zä gä johyagä 'mø gä xi'ah̄u yø hya di d̄u n̄i mm̄ih̄u?

³ Jan̄angue ya h̄indá magä p'ᵤ, sinoque h̄ontho dá p̄en'nah̄u ra carta dá ot'i. H̄indá ne ngue gä mmap'ᵤ ngue h̄ondra d̄umm̄i gä ma ha. Porque ya h̄inda zä gä johya 'mø gä h̄ec'ah̄u te guí øth̄u. Dague'ah̄u p'ᵤya, xquet'a dí pad̄i ngue h̄inda zä gui johyah̄u 'mø h̄ondra d̄umm̄i gä hats'ah̄u p'ᵤ.

⁴ Nu'mø mā ot'ä ra carta dá p̄en'nah̄u p'ᵤ, jan̄uan̄i ngue h̄indí pad̄i te gä ot'i, asta dí zon̄i ngue ra ndød̄umm̄i jagui. Porque dí pad̄i ngue dā d̄u n̄i mm̄ih̄u 'mø gä nuh̄u nā ra hya dá ot'i. Pē nuna ra hya dá p̄en'nah̄u p'ᵤ, h̄indá p̄en'nah̄u p'ᵤ ra hya ngue dā d̄u n̄i mm̄ih̄u. Sinoque dá p̄en'nah̄u p'ᵤ ra hya n'namhma guí pad̄i ngue mathoguitho dad̄i mā'ah̄u.

⁵ A nuna ra n'yoh̄u bi 'yøtra sui p'ᵤ guí 'b̄ah̄m̄u, h̄inga h̄ongthogui bi 'yøt'e ngue bi d̄u mā mm̄i, sinoque xquet'a 'n̄e'ah̄u bi 'yøt'e ngue bi d̄u n̄i mm̄ih̄u nā. Pē h̄indí nne gä mma ngue mathoguitho ra nts'on̄i bi 'yø'nā ra n'yoh̄u dí xi'ah̄u. Porque h̄indí nne ngue dā 'ȳengūi ngue dí h̄ørpabi ra hya.

⁶ Pē nuyā, ya mme gätho 'da'igu gä mamh̄m̄u ngue gä h̄ejpah̄u'a te ø'nā ra n'yoh̄u nā. Ya co nu'a ya.

7 Xanho ngue guí punnbah̄a ra n'yoh̄a ya. Dami hojpāh̄a rá mm̄i. Nuya h̄ingui pādi te da 'yø̄tya, pɛ 'yo guí nneh̄a ngue n̄imantho mathoguitho da du rá mm̄i.

8 Ma'da'yo dami 'yuti ngue gadi mah̄m̄a'a ra n'yoh̄a ya.

9 Ya mam'met'o xtá pen'nah̄a p'ua ra carta ngue guí hejpāh̄a'ua yø mm̄ejmah̄ya. Dá xi'ah̄a na ra h̄ya na, dá ne ngue ga h̄axá njuani ngue'mø gui 'yø̄t'e te dí xi'ah̄a, ogue h̄in'na. Pɛ ya bi nja, ya gá hejpāh̄a na ra n'yoh̄a dí mm̄angä.

10 Nu'mø guí punnbah̄a na ra n'yoh̄a gá hejpāh̄a ya, xquet'a 'nɛqui dadi punnbi. Porque dí nne ngue rá h̄mi rá dá ra Cristo p'ua ga punnbi te'o guí punnbah̄a. Madague'a h̄ingui ho te bi 'yørcagui ra ja'i, pɛ ga punnbi, porque h̄indí nne ngue di nts'onna h̄ya p'ua ha guí 'b̄ah̄m̄a.

11 Porque ra zithu janjuani ngue thuhrā xä ngue di ts'onna h̄ya p'ua ha guí 'b̄ah̄m̄a. Pɛ nu'mø di nhojpabi yø ja'i, ya h̄inda dahrā zithu.

12 Nugä dá map'ua ja ra hnini Troas ngue dá mangä hanja na ra hoga 'da'yo h̄ya ngue ra Cristo. Pɛ Oja bi 'yø̄t'e ngue bi b̄ongmanho ra h̄ya dá mangä p'ua.

13 Pɛ h̄imb̄i zä xca n'yo mapähä, porque ma cuh̄a ra Tito ya mará h̄ya'a ngue ja xca nthɛ'be p'ua, pɛ h̄imb̄i zøhø. Janangue dá n'yɛtegä p'uya, dá thogui, dan̄i mpagä p'ua ja ra häi Macedonia, xamhmatho ngue ja xcani nthɛ'be p'ua ra Tito.

14 Bì mäqui jammadigui Oja nuna bi 'yøt'e ngue dí n'yo'be ra Cristo, 'nε fäxqui ngue hønna bi zä nná ma i nthaha ra hya. Ndap'ua bi zä ni ma ra hya, tengutho ra bopo ngue mahotho ga yuni ndap'ua bi zä. Porque Oja bi 'yøt'e ngue nuna ra hya dí mma di n'yo ndap'ua bi zä.

15 Janjuani ngue nnu manho Oja ngue dadi 'yonna hya ngue ra Cristo. Nu'mø zø ra bopo, nu'a ga yuni, gätho yø ja'i paha. Njarbatho ra hya dí mmangä ya, gätho yø ja'i øxra hya, ngu'ua di nyanyø te, ngu'ua da ma ra castigo, gä øxra hya.

16 A nu yø ja'i da ma ra castigo, nuna ra hya øde, εna ra ndate n'youi ra hya p'ua ga mbeni. Pε yø ja'i di nyanyø te, nuna ra hya øde, mazihotho p'ua ga 'yøde, 'nε tinyø mmui ngue guehna ra hya i dinna 'da'yo te na. ¿Te'o xøda bøni ngue da base ha di japi da 'yø'na ra 'befi na?

17 Porque xangu yø ja'i di ho ngue da mambrá hya Oja, pε høntho nne ngue da gujpabi ra menyü yø ja'i. Porque ma uants'i ra hya i mma, hinga gä gue'a rá hya Oja i mma. Pε nugä, nuna ra 'befi bi 'dacä Oja ngue ga øt'e, gue'a dí øt'a. 'Nε nnu Oja ngue himma xøts'etho nná manna hya, sinoque dí hahma mmui ngue dí ørpabi rá 'befi ra Cristo.

3

1 Mami 'yεmhmua ngue nná mangä na ra hya na ngue dí εspabi ra hya dí mma. ¿Ua guí εmhmua ngue mahyonitho gdi cagä n'na ra carta ga dä'ahua, ja di mmamp'ua ngue xanho ra 'befi dí øt'e? ¿Ogue go guí 'dacjua n'na ra carta ngue ga caxpua nná ma, ja

da mamp'ɥ ngue xanho ra 'bɛfi dí øt'e, tengutho øt'i'da?

² Pɛ nugä h̄ingra carta dí honi ngue da mäxqui. Nu'mø nne n'na ra ja'i ngue da badi hanja ra hya, da zä da nu te gni 'yohɥ, ja da bap'ɥ p'ɥya ngue'mø pømmanho ra hya dá mangä p'ɥ gui 'bɥhmɥ ogue h̄in'na. Nugä zant'a dí mbɛn'ahɥ.

³ Ra Cristo nnepe ngue da nu yø ja'i hangu ra nho bi 'yøt'ahɥ na ra hya dá mangä. Pɛ h̄imb̄i 'yotra carta conna tinta para ngue da nu yø letra yø ja'i. 'Nɛ h̄imb̄i 'yotyø letra p'ɥ ja n'na ra xindo tengutho yø hya bi 'yotra Moisés. Sinoque ra Espiritu Santo bi 'bät'a ni mm̄ihɥ, gue'a gui nɛqui'a te bi 'yøt'ahɥ ra Cristo'a.

⁴ Dí haxa njuani ya ngue nup'ɥ ja rá hm̄i rá dä Oja, nuna rá 'bɛfi ra Cristo dí øt'e i pømmanho ngue dí n'yogä'be ra Cristo.

⁵ Nu'a rá 'bɛfi Oja dá øt'e, i pasɛ Oja ha gui japi ngue i sä di ørpabi rá 'bɛfi. A nugui, h̄ingui sä ga ɛna ngue dí pasɛ ha gda japi te dí øt'e.

⁶ I øt'a Oja ngue i sä ga xicä yø ja'i hanja na ra 'da'yo cohi bi 'yøt'ui Oja yø ja'i. Nuna ra 'da'yo cohi na, h̄ingui ngu yø ley nt'ot'i ngue da t'ɛmb̄i da 'yotra ja'i. Sinoque i mm̄anna 'da'yo cohi ngue høndra Espiritu Santo da zä di unna 'da'yo te yø ja'i. Pɛ nu ra ja'i ɛna ngue da 'yøt'e gätho yø hya nt'ot'i p'ɥ ja ra ley, ya ra castigo di nthɛui, porque h̄inda zä da 'yøt'e te gä mmamp'ɥ ja ra ley. Pɛ ra Espiritu Santo, ra 'da'yo te di un̄i.

⁷ A nuna ra ley bi 'yotra Moisés, guerp'ɥ ja n'na ra xindo bi 'yotra letra. Nu'mø m̄i ma nt'ot'i na ra hya p'ɥya, xandøn zaqui rá nyot'i Oja n'youi. Nu'a rá hm̄i ra Moisés, asta h̄ingui sä da hyɛtyø judío

porque emmei di yoxni rá hmi. Pe nu'a te gui yoxni rá hmi, 'damits'ua bi m'medi asta gue'mø mi gohi tengutho mi ja m'met'o. Janangue mazihotho te bá njap'ua ha bá fadi bá nja rá ts'edi ra ley. Nja ngue nu'a ra ley, i mma ngue nu ra ja'i hingui øt'e te gäma hya mmamp'ua ja ra ley, da ma ra castigo ra ja'i.

⁸ Pe ma datho mazihotho na ra hya bi 'dacja ra Espiritu Santo.

⁹ Xi'mø ngue mazihotho i nequi na ra hya bi ma ngue da ma ra castigo yø ja'i, goma guehna ra hya xicja Oja ya ngue ya bi hoga ma ts'oquihua. Man'na ma datho ngue mazihotho na ra hya naya.

¹⁰ Mi tate mi ho ra ley mi ja mam'met'o, pe hapua gue da hyannbabi ra ley'a ganho ra hoga 'da'yo hya ya.

¹¹ Xi'mø ngue mi tate mi ho ra ley mi ja m'met'o, 'ne himbi zedi para zantho, ya man'natho mathogutho xandønho na ra hoga 'da'yo hya ya, porque i ja para zantho naya.

¹² Dí pa'a njuani ngue guehna ra hya tate xanho naya. Janangue nuyá, dadi ja ndummai ngue dí mmanna hya, dí nnepe da badi gätho yø ja'i ngue tate xanho na ra hya na.

¹³ Nugä hindí øt'e tengutho bi 'yøtra Moisés ngue bi gutrá hmi, himbi nepe xta nnu yø judío ngue di yoxni rá hmi. Porque hingui nnepe da nu yø ja'i ha di m'mε'a gui yoxni rá hmi.

¹⁴ Himbi zä bi dinyø mmui yø judío hanja na ra hya na. Asta guetya njarbatho, hingui tindyø mmui yø ja'i hanja ra hya. Nu'mø di xähra Maca Libro ha nt'ot'i ra nyogui cohi bá nja m'met'o,

h̄inguī t̄inī hanjā r̄ā h̄yā. Porque h̄ondrā jā'ī dā 'ȳɛc'ɛī r̄ā Cristo, dā z̄ä dā d̄inī x̄anhō r̄á mm̄aī hanjā nā r̄ā h̄yā nā.

¹⁵ Astā guetyø̄ pā jā p'uyā, nu'mø̄ dī x̄ähyø̄ judíō yā yø̄ h̄yā bī 'yotrā Moisés, njot'ithō yø̄ n'yomfɛnī.

¹⁶ Pɛ̄ nu'mø̄ bī 'ȳɛc'ɛī r̄ā Hmū Jesucristō r̄ā jā'ī, yā ī xohrá̄ n'yomfɛnī ī njot'ī, dā d̄innā mm̄aī hanjā r̄ā h̄yā.

¹⁷ Porque r̄ā Hmū Jesucristō connā Espíritū Santō 'da'igū øt'e. A nuyá, nū r̄ā jā'ī nguē n'youī r̄ā Espíritū Santō, nunā r̄ā leȳ m̄ī m̄mā nguē dā mā r̄ā castigō r̄ā jā'ī, yā bī xotrā h̄yā mādī jā ts'ɛdī r̄ā leȳ.

¹⁸ Gäthō gah̄ū yā, yā bī d̄inī x̄anhō mā mm̄aih̄ū nguē mā d̄athō x̄andønhø'ā r̄ā Hmū Jesús. M̄entē r̄ā pā dí̄ 'b̄ühm̄ū yā, h̄ønt'ā h̄ønt'ā sō mā mm̄aih̄ū'ā yā, yā s̄är'mø̄ nguē man'nā man'nā gdā cohmū tenguthø'ā. Pɛ̄ guē gue'ā r̄ā Espíritū Santō dā jā nā r̄ā h̄yā nā.

4

¹ Bī 'yørc̄ā r̄ā matē Ojā nguē bī 'dac̄ä nā r̄ā 'b̄ɛfī nā. Jan̄anguē nuyá, h̄injam'mø̄ dī cohmā mm̄aī nguē hā nn̄á manḡä r̄ā h̄yā.

² Nu'ā n'nā r̄ā h̄yā nguē nt'aguithō ī nja, ī n'youī r̄ā 'b̄ɛ'is̄ä, h̄inḡā gue'ā nn̄á 'yoḡä'ā. H̄ingrā nts'ō nn̄á n'yō nguē ḡā hätyø̄ jā'ī. Sinoquē rá̄ h̄yā Ojā dí̄ m̄mā, h̄indí̄ s̄änsē yø̄ h̄yā dí̄ m̄mā. Nup'̄ū jā rá̄ hm̄ī rá̄ d̄ä Ojā, ḡä gue'ā r̄ā h̄yā majuan̄ī dí̄ m̄mā. Ngunā dí̄ øt'e, n'namh̄mā nguē d̄ī n'yō yø̄ mm̄aī yø̄ jā'ī nguē x̄anhō nā r̄ā h̄yā dí̄ m̄mā.

³ Pε nuya yø ja'i hinguì timp'ɸ ja yø mmɸi hanja na ra hoga 'da'yo hya dí mma, guehya yø ja'i ni hya ra 'yu ngue di ma ra castigo ya.

⁴ Gue'a ra zithu 'yo ua ja ra ximhäi xa ngorpa yø n'yomfɛni yø ja'i hinguì ɛc'ɛi ra hoga 'da'yo hya ya. Porque hinguì nnepe da xohyø n'yomfɛni yø ja'i co nuna ra hoga 'da'yo hya, ngue da badi hanja ngue maguesɛ na ra Cristo. Porque ra Cristo bi nja'i, 'nɛ gue'a ra Cristo 'da'iguui Oja.

⁵ Nuna ra hya dí mmangä p'ɸ ha 'bɸhyø ja'i, hinna mangä na ra hya na ngue go da 'yɛscagui yø ja'i. Sinoque gue'a ra Jesucristo dí mma hanja ngue hɔnse'a ra Hmu ja ngue da t'ɛc'ɛi'a. A nugä p'ɸya, rá mɛfitho gra Cristo, dí ørpabi rá 'bɛfi nuna da 'yøt'ahɸ ra nho.

⁶ A nuyá, Oja bi zänni ngue bi nja rá nyot'i di yorbu ja ra 'bɛxui. 'Nɛ xquet'a bá sänni ngue guehna ra hoga 'da'yo hya bi xoga ma mmɸihɸ, n'namhma ngue ga pahmɸ hanja ngue tate Oja. Porque ya bi dimma mmɸihɸ hanja ra Cristo.

⁷ Nuna ra hya bi färcagui Oja ngue ga mma, guehna ra hoga 'da'yo hya hin'yɸ n'na ra cosa ngue rá muui na. Pɛ nugui, hin tema ts'ɛdi jagui ngue gdi pase ha gdá japi ga mmana hya. Janangue ja di nɛqui p'ɸ xanho ya ngue guesɛ Oja bi 'dacra ts'ɛdi ngue dí mmambrá hya.

⁸ Madague'a ngue gä ra n'ɸ nná 'bɸi, pɛ hinguì tu ma mmɸi. Madague'a ngue ja'mø ya hindí padi te ga øt'e, pɛ hinguì cohma mmɸi.

⁹ Madague'a sacyø ja'i, pɛ Oja hinguì hegagui. Madague'a engba häi yø ja'i ra hya dí mma, pɛ

mahøndí ha ra ts'edi dí honi ha nná japra hya.

¹⁰ Hønnbɛ bi zä dí sɔni dadi n'uni ngue maɗa thogui, tengutho bi 'yøtra Jesús ngue bi tho. Janangue ja dá bap'ɛ yø ja'i ya ngue gue'a ra Jesús i 'bɛi ngue fäxcagui.

¹¹ Mente yø pa dí 'bɛi, n'na pa ngu n'na pa, ya ja ngue da hyogyø ja'i ngue dí mma hanja ra Jesús. Ja dá bap'ɛ yø ja'i ya ngue gue'a ra Jesús i 'bɛi ngue fäxcagui, janangue hinte di jacyø ja'i.

¹² Mente yø ja'i honi ngue ha di hyogui, pɛ nugä p'ɛya mente dí 'bɛi, dí honi ha gdí nthɛɛ ra 'da'yo te.

¹³ Nup'ɛ ja ra Maça Libro, i nt'ot'i ra hya bi man'a n'na nc'ɛi ngue bi 'yɛna: “Nuna te ra hya dí ɛc'ɛi, guehna ra hya ja ngue ga xihyø ja'i na”, bi 'yɛna. Xquet'a di njadä p'ɛya ngue nuna te ra hya dí ɛc'ɛi, guehna dí xihyø ja'i naya.

¹⁴ 'Nɛ hindí su ngue da hyogyø ja'i, porque dí paɗi ngue nu'mø mi tho ra Jesús, Oja bi japi bi bɛnnate. Di njathɛ p'ɛya, ngue ya ma n'yohɛ ra Jesús, xquet'a da 'yøt'Oja ngue ga bɛnnateɛɛ, 'nɛ 'da zixcathohɛ Oja p'ɛ ha 'bɛi.

¹⁵ Nu te gä ra n'ɛ dá sägä ya, dadi n'uni ngue dá sägä ra n'ɛ ngue dí honi ha gdí nthɛɛ rá mate Oja. Nu'mø ya xtangu yø ja'i di nthɛui rá mate Oja, nu'a gangu yø ja'i di ja mammadi Oja p'ɛya, gä guehya yø ja'i da 'yɛspabi Oja ya.

¹⁶ Janangue nuyá, hinjam'mø ngue di cohma mmɛi te dí øt'e. Maɗague'a ngue man'na ni gahma ts'edi, pɛ ma n'yomfɛni, n'na pa ngu n'na pa man'na ni hya ra ts'edi.

17 Madague'a ngue dí sä rä n'ü mente yø pa dí 'bucua ja rä ximhäi, pε zits'utho p'ü nná bēngä'a, porque da thotho'a rä n'ü dí sägä. A nup'ü di mengrä n'ü xtá sägä, xandøngu rä nho ga nthε'be para zantho.

18 Janangue nu'a te rä n'ü dí thogui, hīndī ør'ma güenda ngue masque dí sä rä n'ü. Nu'a ma datho ngue so ma mmüi, gue'a rä nho di 'daca m'mefa Oja'a. Porque nu'a te rä n'ü tho'a n'na mente rä pa 'büi, i thotho'a. Pε nu'a rä nho mman'Oja ngue di nja m'mefa, i ja para zantho'a.

5

1 A nuyá, gä dí padī ngue ga tuhü, porque ma do'yohü hīngui zai. Pε Oja, ya xa nsäp'ü mahets'i ngue ja ganī m'mühmü p'ü para zantho. Nε nup'ü ha ga m'mühmü, guesε Oja bi hoqui.

2 Majuanī ngue mente rä pa dí 'bühmü ua ja rä häi, hīndī nnuhü rä pa di mpädi ha dí 'bühmü, n'na zihmantho ganī m'mühmü p'ü mahets'i bí ja ma nguü.

3 Ya ja rä 'da'yo ngu ha ga m'mühmü. Hīngui sä ga εnä ngue hīn'yü ma nguühmü.

4 Mente dí 'bühmü ua, dí dants'i ngue rä n'ü dí sähü. Hīndī nne ga mma ngue ga εnä dí xønñi ga socua ma do'yo. Sinoque nu'a dí xønñü ngue ga m'mühmü p'ü ja rä ngu di 'dacjü Oja para zantho, ya hīnjon da dü.

5 Guehna xī nsä Oja naya ngue xa hoqui hapü ga m'mühmü. 'Nε bá penhna Espíritu Santo ga n'yohü. A nuyá, ngue ya dí n'yohü rä Espíritu Santo, ya dí haaxü njuani ya ngue nu te gäma hya mman'Oja, gä di nja.

6 Janangue nuyá, dí hã rã ts'edi hangũ rã pa hĩndĩ yobɛni. Mɛnte dí 'bɛcua ja rã ximhãi, ya dí padĩ ngue tobe hĩndĩ 'bɛp'ɛ ja mã ngum'me rã Hmũ Jesús.

7 Nu'a dí tɔ'mi ngue dí nja, dí hãxã njuani ngue majuanĩ di nja.

8 Ya hĩndĩ yobɛni ngue ngu'a di nja, janangue dadi xɔni gã tu. Porque dí xɔnni gani m'mɛ'be rã Hmũ Jesús.

9 Pɛ nuyá, mɛnte dí 'bɛi ogue xca tu, para zantho dí nne gã ɔrpabi rá pãhã rã Hmũ.

10 Porque gãthogahɛ, nu'a te xtã n'yohɛ ua ja rã ximhãi, dã zɔnnã pa dã hyascahɛ rã gãenda rã Cristo. N'na ngu n'na yɔ ja'i di t'unnĩ te ja ngue di tocabi, ogue xanho ogue xan'ɛ te xa n'yo mɛnte rã pa xa m'mɛhra ja'i.

11 A nuyá, nuna rã Hmũ Jesús dí nnu mansugã na, 'nɛ dí nne ngue dã nu manhogui. Janangue nuyá, dadi ja ndummɛi ngue gã tapyɔ mmɛi mi'da yɔ ja'i ngue dã 'yɛc'ɛi rã hyã. Nuna Oja, ya padĩ te gã dí ɔt'e, dã gue'ahɛ, xquet'a dí nne ngue guĩ pahmɛ hanja'a te dí ɔt'e.

12 Nuna rã hyã dí mma, mamĩ 'yɛmhmɛ ngue hɔntho dadi hoqui te dí mma para ngue dã zãp'ɛ gã ɛspi te dí ɔt'e. Sinoque dí xi'ahɛ xanho hanja te dí ɔt'e, n'namhma ngue dã zãp'ɛ guĩ nyanjɛ p'ɛ ha di yajpagui yɔ ja'i. A nuyã yɔ ja'i di yajpagui, guehya di ho dã 'yɛspabi yɔ hyã p'ɛ ha yã, madague'a hĩnga njuani yɔ n'yomfɛni.

13 Nu'mɔ guĩ ɛnjɛ ngue dí locogã ngue te dí ɔt'e, nu te dí ɔt'e hɔntho dí honnbi ha di t'ɛspabi Oja.

A nu'mø guí εmhm̄a ngue h̄indí locogä, gue'mø h̄ontho gdi honi ha gdá japi ngue ga øt'ah̄a r̄a n̄ho 'mø.

14 Rángue di macj̄a r̄a Cristo, a n̄uya h̄ondrá p̄ähä r̄a Cristo dí honi ha gdá ørpabi ya. Ya bi du r̄a Cristo ngue bi yancj̄a. Jan̄angue dí ør'ma güenda ya ngue εntho gä dá tuh̄a 'mø mi du'a.

15 Bi du r̄a Cristo ngue da yani gätho gah̄a. Jan̄angue ya h̄inga s̄ansε te gdá 'yoh̄a ya, sinoque ya gdá 'b̄uhm̄a'a ngue ga ørpah̄a rá p̄ähä r̄a Cristo, nu'a bi du 'nε bi b̄ennate.

16 Xiya, ¿ua h̄ontho da h̄nu n'na r̄a ja'i, ya fadi te ja rá mm̄ai? Nu'a, h̄inda zä'a. Nu'mø yø pa mi m'm̄hra Cristo, dá εna ngue dá padi te'o. Pε nu te dá b̄εngä'ua yø pa'ua, ya h̄inma ngu'a ja ma n'yomf̄eni ya.

17 A nu r̄a ja'i εc'εi r̄a Cristo, ya com'da'yo rá n'yomf̄eni. Ya bi zεp'ua'a te man̄i n'yo m'm̄et'o. A nu'a te ga 'yo ya, gä ma'da'yo.

18 Guehna Oja øt'e ngue ma'da'yo'a te ga 'yo r̄a ja'i. Ya ma amigoh̄a Oja ya ngue bi gurca ma ts'oquih̄a r̄a Cristo. Jan̄angue bi 'dajhma 'b̄efih̄a Oja ngue ga xihm̄a mi'da yø ja'i ngue di n'amigoui Oja.

19 Nun̄a Oja, bá εxra Cristo para ngue da japyø ja'i ngue di n'amigoui Oja. Himbi b̄enthō Oja ngue ja yø ts'oqui yø ja'i. Ya bi 'dacj̄a r̄a 'b̄efi ngue ga xihm̄a r̄a hoga 'da'yo h̄ya yø ja'i.

20 A nugä bi 'yøt'e ngue rá representantegä r̄a Cristo. Tengutho 'mø ngue da zo'asch̄a Oja, nu te nne da man'Oja, guehna r̄a h̄ya dí xi'ah̄a naya. Nun̄a r̄a Cristo i nne na ngue guí n'amigoh̄a Oja.

21 Rá Cristo h̄in tem̄a ts'oquih̄, Oj̄a bi japi ngue bi d̄u conná ngueh̄m̄a ts'oquih̄. Jan̄angue nup'̄u ja rá hm̄i rá d̄a Oj̄a, nu'm̄ø bi z̄á dá εc'̄εih̄u rá Cristo, ya b̄i nhoh̄m̄a ts'oquih̄u p'̄uya.

6

1 A n̄uḡa ya, ngue ya rá m̄εfiḡa Oj̄a, dí xi'̄ah̄u ngue mam̄i unthoh̄u n̄a rá m̄ate Oj̄a di 'da'̄ah̄u.

2 Porque Oj̄a, nu'a rá hȳa nt'ot'i p'̄u ja rá Mac̄a Libro i εn̄a: “Bá εp'̄u rá pa xt̄á s̄änni ngue ga 'da'̄ah̄u n'na rá m̄ate. Nu'm̄ø ga socj̄u, ga øde te guí xicj̄u. Gue'a rá pa'a ngue d̄a z̄á d̄i nȳann̄i teh̄u 'n̄ε ga f̄äx̄ah̄u”, εn'Oj̄a. A nuyá, guehr̄a pa jap'̄u i s̄á guí nzoh̄m̄u Oj̄a ya. Guehr̄a pa jap'̄u d̄i nȳann̄i teh̄u ya.

3 Nu te dí øt'e, dí hon̄i ha nna japi ngue d̄a gohi x̄anho, porque h̄ind̄i nnepe ngue d̄a 'ȳεngyø ja'̄i h̄ingui ho rá hȳa Oj̄a dí m̄ma.

4 Sinoque dí nnepe ngue d̄a bad̄i ḡätho yø ja'̄i ngue rá 'b̄εfi Oj̄a dí ørpe. Jan̄angue n̄uḡa dí seti hanḡu rá n'̄u dí thogui. Ja'm̄ø h̄in'ȳu te ga hon̄i. Ja'm̄ø congba yø ja'̄i ngue s̄aqui.

5 Ja'm̄ø f̄εgbagui yø ja'̄i. Ja'm̄ø coca f̄ädi. Ja'm̄ø p̄εts'i d̄a zajthogui yø ja'̄i. Ja'm̄ø dad̄i m̄p̄εfi h̄in'ȳu p'̄u rá n̄εgui. Ja'm̄ø h̄inga mbongui rá ora ga n'̄ah̄a. Ja rá ora ngue ya ga tu rá thuh̄u.

6 Nu'a guí n̄εqui x̄anho ngue rá 'b̄εfi Oj̄a dí ørpe ngue di 'yo x̄anho, 'n̄ε dí pad̄i x̄anho hanja n̄a rá hoḡa 'da'yo hȳa. 'N̄ε ḡä dí seti te ḡä ørcagui yø ja'̄i, i ja m̄a yemm̄i. 'N̄ε f̄äxcagui rá Esp̄iritu Santo ngue s̄ä dí ørpabi rá 'b̄εfi Oj̄a. 'N̄ε majuan̄i ngue dad̄i mad̄i ḡätho yø ja'̄i.

7 Di 'dacra ts'edi Oja ngue nuna ra hya majuanj da za ga mma xanho hanja. 'Ne dadi ja ndummaj ngue ga ra nho gdá n'yo, n'namhma ngue hinha di dajpagui ra nts'o i ja ndap'ua bi za.

8 A nuyá, 'báhyø ja'i ngue nnu mansugui, ximmi 'báhyø ja'i ngue hingui nnu mansugui. 'Báhyø ja'i ngue nnømmanhogui, ximmi 'báhyø ja'i ngue nnømman'ugui. 'Báhyø ja'i engui ngue dí háte, pe nugá zant'a ga gue'a ra hya majuanj dí mma.

9 Madague'a dadi mpa'be xanho yø ja'i, pe 'bu i'da mma ngue hingui pagui. Ja ra ora ya dí 'bai ngue ra ndate, pe tobe di pongui. Mbenngui xa n'ua yø ja'i, pe hingui hogui.

10 Madague'a tár'man'ua ma mmaj te dí thogui, pe nuua ja ma n'yomfenj dadi johyatho. Madague'a dí hyoya, pe nuna ra hya dí mma, xandøngu yø ja'i ørpabi ra nho na ra hya na. Madague'a hinguits'ua te dí pets'i, pe nu te gátho i ja, ga gue'a ørcagui ra nho'a.

11 Águe ma zi cu'ahua gyø mmenguhua p'ua ja ra hninj Corinto. Nugá, ga dá xi'ahua te gáma hya so ma mmaj, hin tema hya dá co'mi. Porque janjuanj dadi ma'ahua.

12 A nu'mø ngue hin dadi n'amigoui ya, pe ngue guí nnesø ngue hin dadi n'amigoui. Pe nugui, emmei dí nne ga n'amigoui.

13 Nugá dí nzo'ahua tengutho n'na ra papá 'mø nzohyø basi, dadi ja'ahua p'ua. Dami maqui tengutho nná ma'ahua.

14 A nuyá, 'yo guí nne gui nsixhua yø ja'i hingyø 'yεc'ei. Porque n'nan'yo ra hya ga 'yo yø 'yεc'ei ngue'a te ra hya ga 'yo yø ja'i hingyø 'yεc'ei. A nu

ra ja'i ngue gä ra nho ga 'yo, hinga 'da'igu øt'ui ra ja'i nu'a xa nts'o ga 'yo. N'nan'yo ga 'yo'a, tengutho ra nyot'i, n'nan'yo gui nequi ngue'a gui nequi ra 'bexui.

15 Porque ra Cristo hinga 'da'igu øt'ui ra zithu'a. Ximmangu n'na ra 'yεc'ei ya, xquet'a hinga 'da'igu øt'ui n'na ra ja'i hinga 'yεc'ei.

16 Nup'u ja rá nija Oja, hønse'a majuaní ngue Oja i 'bui i nthanne p'u. Hin'yu ra nt'edi ngue ja di nthanne p'u yø dahmu. Gue'ahu i nnøpa nija Oja, porque Oja i εna: “Ga n'yo'be'u yø ja'i thannegui. 'Ne gueque rá Ojagä'u, 'ne gue'u ma ja'i'u”, εn'Oja.

17 Nunä Oja mahøn'a εna: “Damí pømhmü p'u ha 'bähüø ja'i xants'o te øt'e. 'Yogui øthü'a ra nts'o øt'u, n'namhma ngue da zä gui sohü ma 'yεgä.

18 Nugä ya da zä gui 'yøt'e ngue ni papágahu. Nugä p'uya, ga øt'e ngue ma basi'ahu”, εnna Oja i jase rá ts'edi.

7

1 Ague ma zi cu'ahu, nguna ra hya di yat'Oja da 'yørcahu ya. Janangu ma ga hehmu p'u'a te gäma nts'o i ja. Ga hehmu p'u'u te gäma cosa di ts'onnga ma do'yohu. Ga hehmu p'u'u te gäma hya di ts'onnga ma n'yomfenihu. Ma ga hahma mmui ga nnu mansuhu Oja. Ma ga unma mmuihu Oja para zantho.

2 Ague ma zi cu'ahu, 'yo di junngä ni mmuihu, dami 'yøt'e ngue gui macju. Porque nugä hinjondi sui. Hin tema nts'oni dí ørpabi n'na ra ja'i, 'ne hinjondi här'ma hya ngue te ga hannbabi n'na ra ja'i.

³ Nuna ra hya dí mma, h̄injondi h̄orpa ra hya ngue ga ɛmbi h̄ingui ho te ɔrque. Ya xtá xi'ah̄u m'mɛt'o ngue nugá dadi ma'ah̄u mɛnte dí 'b̄ai 'nɛ astá gue'mø dá tu.

⁴ Nugá dí pa'a njuani ngue gui 'yøth̄u ya yø hya dí xi'ah̄u. Nugá dí ɛts'ah̄u 'mø dí ya'be yø ja'i, porque dí xifi te guí øth̄u. Madague'a dí sãgã ra n'ɛ, pɛ nu'mø bi zo ma mm̄igã'a te guí øth̄u, ya man'natho dadi johya.

⁵ Nu'mø ma søcã ua ja ra häi Macedonia, h̄injam'mø xtá nzã xcã m'm̄mma pãhä. Porque ndap'ɛ bi zã mi ja ra sæi. Ya bi du ma mm̄i dí ɛna ngue xtí ts'onyo ja'i na ra hya dí mma.

⁶ Pɛ nuna Oja, nu'ɛ yø ja'i h̄ingui ha ra ts'edi, go di hatra ts'edi na. Janangue nu'mø mi zocua ra Tito, Oja bi 'yøt'e ngue man'natho bi hya ra ts'edi ma mm̄i.

⁷ H̄inga h̄ont'a dá johya 'mø ma nu ra Tito mah̄on'a, sinoque man'natho dá johya 'mø mi xiqui ngue ɛmm̄ei gã 'yørpah̄u ma su mɛnte bá m'm̄p'ɛ guí 'b̄ah̄m̄u. Porque ra Tito janjuani di johya connã ngue'ah̄u. 'Nɛ bi xiqui ngue tu ni mm̄ih̄u ngue'a te gni ɛnngah̄u ma mm̄igã. I ɛnguì ngue ɛmm̄ei guí mbɛnj̄u. Mi zã ma øcã na ra hya na p'ɛya, man'na mathoguiho dá johya.

⁸ Nu'mø ma pɛn'nah̄u p'ɛ ra carta m'mɛt'o, bi du ma mm̄i ngue'a te ra hya bi mɛ ra carta. Porque dí pa'a njuani ngue da du ni mm̄ih̄u 'mø gã nuh̄u'a ra hya nt'ot'i. A nuyá, ya h̄ingui tu ma mm̄i ngue'a ra carta dá pɛn'nah̄u p'ɛ. Porque dí pad̄i ngue h̄inxma ma da du ni mm̄ih̄u.

⁹ A nuyá, janjuani dadi johya. Pɛ h̄ingue dadi johya ngue bi du ni mm̄ih̄u. Sinoque dadi johya

ngue nu'a i du ni mm̄ih̄u, bi mp̄āh̄ni n'yomf̄ēn̄ih̄u. Oja bi 'yøt'e ngue bi du ni mm̄ih̄u ngue'a te gm̄i øth̄u, n'namh̄ma ngue nu'a ra carta dá ot'i bi 'yøt'ah̄u ra n̄ho, h̄ingue masque ra nts'on̄i bi 'yøt'ah̄u.

¹⁰ Porque nu ra ja'i tär'mān'u rá mm̄i ngue te ga 'yo, ya di 'bätträ mm̄i, da h̄yεp'u ra nts'o ga 'yo. 'Nε gue'a nnu manho Oja'a, gue'a di nyanná te ra ja'i'a. Pε nu'u yø ja'i njuantho h̄ingui nne da 'yεc'ei Oja, madague'a ja'mø tu yø mm̄i, pε h̄indi nyanyø te.

¹¹ Bi nu manho Oja te gá 'yøth̄u, porque mi zä gm̄i nuh̄u ra carta dá p̄en'nah̄u p'u ngue'a ra ts'oqui bi nja, bi du ni mm̄ih̄u p'uya. Ya guí nnuh̄u te bi nja m'mefa mi zä gm̄i pah̄m'a te bi nja. Gá mbøcuh̄u p'uya, porque guí suh̄u ra castigo da ja Oja. Janangue gá h̄ya ra ts'edi ga hejpah̄u'a bi 'yøtra ts'oqui. Ya di nεqui ngue h̄in gadi hothoh̄u'a ra ts'oqui bi nja. A nuyá, janjuan̄i guí nne guí nnuj̄u ya.

¹² Nu'mø mā ot'ä nā ra carta dá p̄en'nah̄u p'uya, h̄inga h̄ontho dí nnegä ngue di njapra castigo'a to bi 'yøtra ts'oqui, ni x̄indi fäts'i to ts'ui. Sinoque pa Oja te dá b̄engä, porque dá negä ngue da d̄inni mm̄ih̄u ngue nuna ra h̄ya dí xi'ah̄u, guehna ra h̄ya guí nnu mansuh̄u nā.

¹³ Gue'a i nhohmā mm̄igä'a ya.

Pε h̄inga h̄ont'a i johya mā mm̄i'a, sinoque man'natho dá johya 'mø mā nu ra Tito ngue janjuan̄i di johya conná ngue'a ra nja mm̄ansu guá ørpah̄u.

¹⁴ Nu'mø tobe h̄imman̄i map'u ra Tito ya, nugä dí εmbi: “Dí pacä njuan̄i ngue da 'yørpabi masu yø ja'i nā ra h̄ya ga p̄ennbabi ya”, dí εmbi. Pε nu te dá

xicä rā Tito, majuanī ngue gue'a gā 'yøthü'a. Ja bi bømp'ü majuanī te dá xicä rā Tito ya, tengutho 'mø dámbá m'mücä p'ü guí 'bühmü ya, gā majuanī rā hyä dá xi'ahü.

¹⁵ Dí pä'a njuani ngue man'natho di ma'ahü rā Tito ya, porque mbëndya ngue gā gā 'yørpäü masu yø hyä bi xi'ahü, 'nē nu'ü yø hyä bi xi'ahü, gā ja ndümmüi gā 'yøthü'ü.

¹⁶ A nuyá, janjuani dadi johya, porque nu'a te gā guí øthü, gā gue'a, hñte di 'bēdi. Ya hñdí yobēni co nu'ahü ya.

8

¹ Ague ma zi cu'ahü, dí nne gā xi'ahü hanja ngue bi bøngmanho'a rá njapi Oja bi unyø 'yēc'ēi 'büp'ü ja yø hnini ja'a rā häi Macedonia.

² Madague'a 'bümman'ü ngue ts'üi, pē janjuani di johya. Madague'a hyoya, pē nu'ü yø 'bäxte øt'e, di unna mēnyu tengutho 'mø di mmēmētēi.

³ Dadi jagä majuanī ngue nu'a te yø 'bäxte di unī, co gā yø mmüi guí unī. Nu'a te xa nzänni di unī, man'na ngue hüs'mø bi unī.

⁴ Emmēi bi 'yäcrä mate'ü yø 'yēc'ēi 'bü'a Macedonia ngue da ma macat'ibi rā güenda yø mēnyu ngue da 'yørpä rā 'bäxte'ü yø 'yēc'ēi 'bü'a Jerusalén.

⁵ Nu'a te mī so ma mmüigä ngue xtä 'yøt'e, hinga hønt'a bi 'yøt'a. Sinoque bi 'yøt'e te nne Oja ngue da 'yøt'e. Rá mēditho bi unyø mmüi rā Cristo. M'mēfa p'üya bi ma ngue ya 'büi ngue da 'yøt'a te rā hyä dí xifi.

⁶ Ma nugä'a te rā 'bäxte bi 'yøtyø mmēngu Macedonia p'üya, dá xicä rā Tito p'üya ngue mahønda

map'ua ngue di 'yopra hya ngue'a ra mɛnyu gá dɛ'mi gá pɛthɛ m'mɛt'o, guí sigue gui pɛthɛ'a ra 'báxte'a.

⁷ A nuyá, man'na xanho te guí øthu, porque xanzaqui ni nt'ɛc'ɛihɛ i ja. 'Nɛ guí padí gui nxännbatehɛ xanho ra hya, porque guí tímhmɛ xandønho hanja ra hya. I ja'ahɛ ra pähä gui 'yørpahɛ rá 'bɛfi Oja. 'Nɛ janjuani gadi macjɛ. Janangue dami ntatehɛ ya ngue man'na xtangu ra 'báxte gui 'yørpabi ni cuhɛ.

⁸ Hinna mangä na ra hya na ngue xøgue gadi 'bɛp'ahɛ gui 'yøthɛ ra 'báxte. Sinoque dí xi'ahɛ na ra hya na ngue dí nne guí pahmɛ'a te ør'mi'da yø ja'i nuya ja mpähä da 'yørpabi ra 'báxte yø mmi'yɛc'ɛiui. Nügä dí ɛna ngue xamhmatho di nɛqui ngue 'nɛ'ahɛ majuaní gadi mahni mmi'yɛc'ɛiui.

⁹ Ya di nɛqui xandønho hanja'a rá mate ra Hmu Jesucristo bi 'dacjɛ. Nu'a go rá mɛti'a te gá i ja'a, bi 'yøt'a hyoya ngue bi madi gäthogahɛ. A nuya ngue bi 'yøt'a hyoya, nu'a rá mate bi 'dacjɛ, mathogutho di muui.

¹⁰ Nu'a ra mɛnyu ngue ra 'báxte gá dɛ'mi gá pɛthɛ ra jɛya bi thogui, nügä dí ɛna ngue man'na xanho ngue guí juathɛ ya. Porque go rá madi bi nja'ahɛ mpähä gá pɛthɛ ra mɛnyu ngue mi'da yø 'yɛc'ɛi.

¹¹ A nuyá, tengutho gá 'yøthɛ m'mɛt'o ngue gá hyahɛ ra ts'edi bi nja ra 'báxte, ximmangudya dami hyahɛ ra ts'edi guí umhmɛ hangu ts'ɛ da zɛt'a ni ts'edi guí umhmɛ.

¹² Porque ra ja'i majuaní ngue ja mpähä da 'yøtra 'báxte, i nnu manho Oja te øtra ja'i, madague'a

h̄inguĩ ngu n'na rā cosa s̄arpa rā ts'ɛdi di un̄i. Nuna Oja h̄inguĩ äc̄j̄ n'na rā cosa ngue h̄in'ȳ gah̄ nā.

13 H̄indí ɛn'ah̄ ngue guí un̄i gātho'a te guí pets'i astā dā h̄in'ȳ te guí sih̄.

14 Sinoque hnepe ngue dā 'da'igu, gā d̄i nja te guí sih̄. A nuyá, ngue ja te guí sih̄ ya, dāmi unhn̄'a te homm̄i'da yø ja'i. Pɛ man'na rā pa p'uya, nu'mø dā h̄in'ȳ te guí hyomhm̄, x̄indí 'da'ah̄ p'uya. Jan̄angue n'na ngu n'na'ah̄ h̄injondā zā rā n'ā, dā 'da'igu yø ja'i, gā d̄i ja te dā hyon̄i.

15 Ya d̄i nja tengutho rā hyā mmamp'ū ja rā Macā Libro ngue ɛnā: “Nu rā ja'i ja xangu te dā zi, h̄inte di ponguĩ, porque di un̄i. A nu rā ja'i ngue zits'utho ja te dā zi, h̄inte di 'bɛdi, porque mā t'unni te dā zi”, i ɛnā.

16 Dadi ja mam̄madi Oja ngue tengutho mā n'yomfɛni ngue d̄i nne gā øt'ah̄ rā nho, njarbutho rā n'yomfɛni rā Tito ya. Xquet'a di ja ndum̄m̄i ngue nne dā 'yøt'ah̄ rā nho.

17 Nu'mø mā xifi ngue dā ma dā nu'ah̄, rā ndijohya ngue b̄i ne dā ma. Porque 'nɛɛ nā nne dā map'ū dā nu'ah̄ nā.

18 Nuna mā cuh̄ rā Tito, xquet'a dā mɛ man'na mā cuh̄ ngue dā nu'ah̄. Nuna mā cuh̄ dā mɛ, i nnu manho yø 'yɛc'ɛi ndap'ū bi zā nā, porque nuná, i pad̄i xandønh̄o ha di japi dā man̄nā hoga 'da'yo hyā.

19 Nuna mā cuh̄ nā, bi 'yɛxyø 'yɛc'ɛi ngue gā mmɛ'be Jerusalén, gā ma dā'be rā mɛnyu ngue rā 'bäxte. D̄i nnehe ngue nuna rā 'bäxte nā, guehn̄a d̄i

mama jama mmadi ra Jesucristo na, 'ne da bahyø ja'i ngue ja'ah# ra pähä gui fäxni mmi'yec'ei#.

²⁰ Mente di yoho hyuhe hunte da ja'# nemhya nguehna ra menyu dí xihyø 'yec'ei di peti.

²¹ I pa Oja ngue nuna ra menyu hinjonda hyaqui, gä da ma ma dä. Xquet'a dí nnepe da badi gätho yø ja'i ngue gä ga dägähe na ra menyu na.

²² Nuya yo nc'ei ya, da me man'na nc'ei ma cuh#. Nuna, ya padi xanho ha di japa 'befi da 'yøt'e, 'ne di nequi ngue ja mpähä da 'yørpabi rá 'befi Oja. Ya rá 'befitho'a ngue ha da ma. A nuyá, janjuaní di johya ngue da map'# ya, porque ena ngue hinguí ya ni mmái ngue gui fäx# mi'da yø 'yec'ei.

²³ Nu'mø to da ne da 'yänni hanja ngue ga penhnä p'# ra Tito, dami xihm# ngue ma amigo na, 'ne ma mmimmefi'be para ngue da hyoni ha gdi timh# ra nho. A nuya mi yoho ma cuh# da map'#, dami xihm# yø ja'i ngue guehya ma cuh# 'b#cu# bi huanhni ngue da map'# ya. 'Ne conná nguehna ra 'befi øtya, i nnu mansu ra Cristo yø ja'i.

²⁴ Nu'mø bi ma p'#ya dí mmangä ya, dami 'yørpah# ma su xanho, n'namhma ngue nuya yø 'yec'ei ndap'# bi zä 'b#i da badi ngue majuaní gadi mahni cuh#. Porque guehna ra hya dí xifi gätho yø ja'i na ngue emmei gadi mahni cuh#.

9

¹ A nuyá, nuna ra 'bäxte ya xtá xi'ah# m'met'o gui 'yørpah# yø 'yec'ei, ya himma hyoni ngue honga otra s#cu# ngue ga yopä na ra hya na.

² Porque ya dí padi xanho ngue ja mpähä gui 'yørpä ra 'bäxte ni cuh#. Dí xicä yø ja'i 'mø ma

magä p'ɥ ja rā häi Macedonia, dí ɛmbi: “Nɥya yø mmɛngu p'ɥ ja rā häi Acaya, ya desde rā jɛya bi thogui di pɛtra mɛnyu ngue rā 'bäxte da 'yøt'e”, dí ɛmbi. A nɥyá, co nuna te rā hya guí øthɥ ya, nɥya yø mmɛngu ua ja rā häi Macedonia, xquet'a ya hā rā ts'edi ya ngue di pɛtyø mɛnyu ngue rā 'bäxte da 'yøt'e, tengutho guí øthɥ ya.

³ Pɛ nɥyá, da map'ɥ mā cɥhɥ ngue di yopra hya. Porque dí nne ngue nu'a rā mɛnyu guí mfäxtehɥ guí pɛthɥ hante gā mmagä p'ɥ. Porque ya xtá xicä yø ja'i ngue ya guí 'bɥi ngue guí mfäxtehɥ.

⁴ Xi'mø gue 'da gda mɛgä'be p'ɥ 'da yø mmɛngu Macedonia, da thin'ahɥ p'ɥya ngue hin gadi pɛthohɥ rā mɛnyu guí mfäxtehɥ, sä ya xtá mangä p'ɥya ngue ya guí 'bɥi ngue guí mfäxtehɥ. Gā pɛts'ä mā sä p'ɥya. Xinguí pɛs'ni sähɥ ngue da hin'yutho rā mɛnyu ngue ni 'bäxtehɥ.

⁵ Janangue nugä dí nnu manho ngue di m'mɛt'o ya mā cɥhɥ da ma di zɛngua'ahɥ. Guehya di bɛn'nahɥ ya ngue nu'a rā 'bäxte ya xcá yat'i guí pɛthɥ, ya di ja 'mø dá mäcähe p'ɥ. Ya di nɛqui p'ɥya ngue nu'a rā 'bäxte guí øthɥ, i ja mpähä guí øthɥ rā 'bäxte. Ya hinda zäp'ɥ da 'yɛnyø ja'i ngue go dadi ja ts'edigä ngue guí 'yøthɥ rā 'bäxte.

⁶ Pɛ dami bɛmhmɥ xanho nā rā hya gā xi'ahɥ ya. Nu rā ja'i ngue zits'utho di unī, xquet'a Oja zits'utho di unni. Pɛ nu rā ja'i ngue xangu di unī, xquet'a Oja xangu di unni.

⁷ N'na ngu n'na rā ja'i, nu te mi'a mpähä rá mmɥi i ja ngue di unī, di unī. 'Yo di ya rá mmɥi'a te di unī, 'yo di ɛnā ngue rā ts'edi t'ørpe. Porque Oja i nnu manho rā ja'i nu'a mpähä guí un'a te di unī.

⁸ Nuna Oja, ja rá ts'edi ngue da zä da 'yøt'e ngue

guí timhm_u'a te ra nho guí homhm_u. Mathoguito di unni n'namhma ngue da bongtho p'u'a te gdi fäxni mmic'eih_u.

⁹ A nu ra Maca Libro i ena: “Nu ra hoja'i, ngue mathoguito fäxhra hyoya, guehna ra ja'i h_indi 'b'e'a te di uni”.

¹⁰ Nuna Oja badi unna hmudä ngue nthuhu para ngue di nja te da zi yø ja'i, xquet'a di 'da'ah_u te gä guí hyomhm_u. Ya di nja xangu n'namhma ngue da zäp'_u guí 'yørpah_u ra nho mi'da yø ja'i.

¹¹ Guí timhm_u xangu n'namhma ngue da zäp'_u xangu guí umhm_u. Nu'mø dá dägä'a ra 'bäxte guí p_ennba ma cuh_u 'b_u mman'_u, gue'a emmei di ja mamadi Oja'a.

¹² Porque nu'mø guí 'yørpah_u ra 'bäxte'_u ma cuh_u, hinga hontho da ma ma t'unni te honi, sinoque nu'mø bi hyan'a te mat'unni, janjuani dadi ja mamadi Oja ngue te guí 'yørpah_u.

¹³ Guehya da 'y_esabi Oja ya, porque nu'a ra 'bäxte guí 'yøth_u gue'a di nequi'a ngue majuaní guí _ec'eibah_u rá hoga 'da'yo hya ra Cristo. Yø ja'i da 'y_esabi Oja porque di nequi ngue majuaní ni mmui gni 'yørpabi ra 'bäxte ni cuh_u 'b_up'_u Jerusalén, da gue'_u 'b_ui ndap'_u bi zä.

¹⁴ A nuya p'uya, da mat'Oja conná ngue'ah_u 'n_e mathoguito di ma'ah_u. Porque da nu yø ja'i ngue Oja bi 'y_emmei bi xoc'a ni mmuih_u ngue da zä guí 'yøth_u ra nho.

¹⁵ A nuyá, ma ga ja mamadih_u Oja ya ngue bá p_enngh_u ua rá Ts'ant'_u. Nuna ra mate bi 'yørcah_u i tate di muui, porque hinguí sä di hma hangu gangu rá muui'a te bi 'yørcah_u.

10

¹ Nūgä drá Pablo, jap'ᵤ n'na rā hyā dí nne gā xi'ahᵤ. Pε māhotho dí nne gdá zo'ahᵤ tengutho i nyā rā Cristo 'mø mī n'yo ua. A nuyá, 'bᵤ i'da ɛngui ngue di yā manhuɛhigä 'mø dí yasɛᵤ, pε nu'mø ngue rā cartatho dí pɛn'nahᵤ p'uya, ɛngui ngue høn'mø dí yā manzaquigä 'mø.

² Ague mā zi cu'ahᵤ, dami hyɛhmᵤ p'ua te gāma hyā hinga gue'a, n'namhma ngue nu'mø dā magä p'uga ma nu'ahᵤ, ya gā nyā manhohᵤ p'uya. 'Yo gui nne ngue ja gā hɛcahᵤ'a te gni 'yohᵤ. Pε nu'mø tobe 'bᵤi to xi'ahᵤ ngue dí honse ha di hnu manhogui, guehya jatho ngue gā nyā manzaqui'be ya.

³ Majuani ngue nūgä drá ja'itho, pε himma hyasɛ nná ɔrpabi rá 'bɛfi Oja.

⁴ Hinga guecsɛqui dí honi ha dí nthahna rá 'bɛfi Oja dí ɔrpe, porque n'na rā hyā ngue rá hyasɛ rā ja'i, hinda zā ha di dāhā. Janangue nūgui, nuna rá 'bɛfi Oja dí ɔrpe, di hacra ts'ɛdi Oja ngue gā tapra nts'o i ja.

⁵ Oja di 'dacra ts'ɛdi ngue säp'ᵤ dí tapra hyā'ᵤ yø ja'i di 'yɛxpᵤ ha yā, guehya honi ha gā ndäcra hyā dí mmangä ya, porque hinguī nnepe dā bahyø ja'i hanja Oja. Di hāt'i di 'uajpatho yø hyā yø ja'i, dadi japi ngue dā 'yɛc'ɛi xandønho rā Cristo.

⁶ A nu'mø bi nɛqui xandønho ngue gui ɛc'ɛihᵤ nā rā hyā dí xi'ahᵤ ya, nu'ᵤ yø ja'i fɛsra hyā p'uya, ya säp'ᵤ gā hā rā ts'ɛdi ngue gā hejpi te øt'e.

⁷ ¿Hanja ngue høntho gui nnuhᵤ te ja n'na rā ja'i, pε hinga 'be gui hacjᵤ rā güenda te ja mbo rá mmwi rā ja'i? A nuyā yø ja'i sɛqui, i ɛnā ngue yø mɛfi rā

Cristo, pε da badi hanja ra hya, ngue xquet'a 'nεqui rá mεfigui ra Cristo.

⁸ Madague'a sä ga hongä mi'da yø hya ngue ga o'ahε n'yu xanho hanja te nná 'yo, pε nuna te ra hya dí mma, hīndí pεs'ma sä. Porque dí haxa njuani ngue gue'a ra Hmu Jesús di hacra ts'edi ngue dí mmambrá hya, para ngue man'na di hya ra ts'edi ni nt'εc'εihε. Hingue masque dadi ts'on'na ni nt'εc'εhε i ja, tengutho øt'ahε mi'da yø ja'i.

⁹ 'Yo guí εmhε ngue høn'mø dí otra carta dí pen'nahε ngue dí ya manzaqui.

¹⁰ Porque gue'a mmanyø ja'i'a, εmbi ngue nu'mø dí otra carta ga pen'nahε, gue'mø dí ya manzaqui 'mø. Pε nu'mø dí yasεhε p'aya, ya εngui ngue dí ya manhuεhi 'mø. 'Nε εngui ngue nu'a te ra hya dí mma, hinga njuani ga nt'øde.

¹¹ Pε nu to i mmanna ra hya na, da ba'a njuani ngue hinga høn'mø dí otra carta dí pen'nahε ngue dí ya manzaqui, sinoque xquet'a da zä ga nya manzaquigä'a ra pa ga mmagä p'ε ngue ga nyahε.

¹² Pε nuna ra hya dí mma, hinguī sä ma mmæi ngue ga øt'e tengutho ga ya mi'da yø ja'i ngue εspabi yø hya, i εna ngue tate yø bamhya ngue mi'da yø ja'i. Pε guehya yø ja'i ma'bedi yø mmæi ya. Guehya høntho honi ngue ha di ntate yø hya ngue mi'da yø mmixännbatehε.

¹³ A nugui hīngra n'yεts'itho na ra hya dí mma. Nu te dí øt'e, gue'a dí mman'a. Pε høntho dí nne ga xi'ahε ha rá nja na ra 'bεfi bi 'dacä Oja. Bi 'dacra 'bεfi Oja ngue nup'ε ja ni hnīnihε Corintio, asta ja ga ma mangä p'ε rá hya Oja.

¹⁴ A nuyá, hīndá sänse ngue ga mmagä p'ε

guí 'bɛhmɛ, sinoque Oja bi 'dajma 'bɛfi ngue ga mmapp'ɛ. 'Nɛ guecã rá mɛditho dá xi'ahɛ hanja rá hyã rá Cristo ngue mĩ'da yø mamhya.

¹⁵ Nunã rá 'bɛfi dí øt'e, guehna dí nne ga xi'ahɛ na. Hinga gue'a rá 'bɛfi n'nan'yo to xa mpefi dí nne ga mma. A nuyá, dí nne ngue man'na xta nzaqui ni nt'ɛc'ɛihɛ, n'namhma ngue nup'ɛ ha guí 'bɛhmɛ da zã ga mpefi xanho. Pɛ nunã rá 'bɛfi bi 'dacã Oja, quehna zant'a dí nne ga ø'na.

¹⁶ M'mefa p'aya, nu'ɛ yø hnini rá nja n'nanni p'ɛ ha guí 'bɛhmɛ, da zã ga sigue ga øtra 'bɛfi ngue ga mmana hoga 'da'yo hyã. Pɛ hinga guerp'ɛ ha 'bɛhyø 'yɛc'ɛi ngue n'nan'yo to bi manã hyã ga øtra 'bɛfi, sinoque n'nanni ga mma mmana hyã.

¹⁷ A nuyá, nu rá mɛfi nne ngue da 'yɛspabi'a rá 'bɛfi øt'e, pɛ gue daque'a rá Hmu bí 'bɛ mahɛts'i i fãts'i da 'yɛspi. Hingue masque rá ja'i go di 'yɛts'i da 'yɛna ngue go øsɛ rá 'bɛfi.

¹⁸ Porque nu rá ja'i ngue pømmaho rá 'bɛfi øt'e, ngue guesɛ rá Hmu da ma ngue xanho te øtrá mɛfi, hingue masque rá ja'i'a da mansɛ ngue xanho te øt'e.

11

¹ A nugui, nunã rá hyã dí nne ga mma, dí nne xindí nne ngue ga xi'ahɛ. Pɛ dami seti te rá hyã ga xi'ahɛ.

² A nugui, co 'nɛ'a Oja janjuani ngue hindí nnegã'be ngue gui hychmɛ p'ɛ rá Cristo. Ya dá ja'i ngue gá 'yɛc'ɛihɛ rá Cristo ya. A nuyá, tengutho n'na rá hmute 'mø i ja ngue di nthati, høndra ndø

dí madi, njarbutho na ra hya dí xi'ahya ya. Nu'a ma datho ja ngue gui madi gätho'ahya, gue'a ra Cristo'a.

³ Tengu ra Eva bi hyätra zithu, guehna dí sugä naya ngue da thä'i ngue gui hyehma p'ra ra Cristo.

⁴ Porque nuya yø mamhya søhø ngue n'nan'yo ra hya xänbäte, go guí ørpahya masu ya. Conque nuya yø hya xän'nahya, hinga 'da'iguui ya yø hya dí xän'nahya ngue hanja ra Jesús. N'nan'yo ga xän'nahya hanja ra Espiritu Santo, n'na'yo ga xän'nahya ha ränja ra hoga 'da'yo hya, hinga 'da'iguui ya yø hya ya xtá xän'nahya.

⁵ Nuya yø xänbäte ena i tate ngue yø representante ra Cristo, hinga høndya padi te mmanya. Xquet'a dí pacä hanja'a ra hya nne da xän'nahya ya.

⁶ Madague'a engä yø ja'i ngue hindí padi ga ut'i xanho ra hya dí mma, ngue mahotho da nt'øde, pe nugä nuna ra hya dí xänbäte, dí padi xandønho hanja ra hya. Nu te gäma hya dí mmam'mø dí xänbäte, ya gá 'yøhma xanho hanja ra hya.

⁷ ¿Ua guí emhma ngue hingui ho te dá øt'e ngue hinte dá jup'ahya mente dá xi'ahya rá hoga 'da'yo hya Oja? Para ngue da zäp'ra guí juxni yahya, dá n'uni ngue dá mpefi, da taha te ga si mente dí xän'nahya ra hya.

⁸ Mente ra pa ngue dá xän'nahya ra hya p'ra ja ni hninihya, gue'ra yø 'yεc'ei rá m'm'a n'nanni badi pønna mēnyu dí honi.

⁹ Nu'mø damba m'mäcä p'ra guí 'buhma ya, ja'mø hin'yra te ga si, pe hinjondí äpi te dí honi. Nu'ra go ma cuhya bi zøhø bi 'yε'a Macedonia, go bi 'daqui te dí hongä'ra. Co ngu'a p'ra ya, ya hindá ä'ahya te ga si, 'ne da gut'a yø pa di ma p'ra ya, nu te dí honi, hinte

dí ä'ah̄.

¹⁰ A n̄ya ngue dí ɛc'ɛi r̄a Cristo, n̄na r̄a hya majuan̄i, gueh̄na dí m̄anna. 'N̄ɛ majuan̄i ngue nu'ɥ yø 'yɛc'ɛi r̄a m'm̄p'ɥ ja r̄a h̄ai Acaya, h̄in tema m̄ɛnyu di äpi.

¹¹ N̄na r̄a hya dí m̄ma, m̄ami 'yɛna ngue h̄ind̄i n̄nu m̄an̄ho'ah̄. N̄na Oja, i p̄adi hanja ngue jan̄uan̄i dad̄i ma'ah̄.

¹² Mada mi 'dacj̄ r̄a m̄nyu dí hon̄i, p̄ɛ nuḡä h̄inga h̄ani, n'namh̄ma ngue nu'ɥ yø x̄ännb̄ate h̄ond̄ra m̄nyu j̄p'ah̄ h̄inda z̄äp'ɥ da 'yɛna ngue 'da'igu dí øthe.

¹³ A n̄ya yø x̄ännb̄ate dí mm̄angä, i ɛna ngue guehya yø representante r̄a Cristo ya, p̄ɛ h̄im̄ma juan̄i'a, sinoque guehya yø hyäte ya. Porque m̄axøts'etho p'ɥ ɛna ngue yø representante r̄a Cristo.

¹⁴ N̄na r̄a hya dí mm̄angä ya, h̄ingui ja ngue di 'yødyø ja'i n̄a. Porque 'n̄ɛɛ r̄a zithu i sä ngue di pähr̄a h̄mi p'ɥ gūi n̄ɛqui, i cohi tengutho n'na r̄a anx̄ɛ mah̄ɛts'i.

¹⁵ Jan̄angue ja di n̄ɛqui p'ɥ x̄an̄ho r̄a hya ya, n̄ya yø ja'i ngue yø m̄ɛfi r̄a zithu, x̄quet'a i sä øt'e ngue m̄axøts'etho di n̄ɛqui ngue øtr̄a n̄ho. P̄ɛ nu te ga 'yo, nu'p'ɥ r̄a n̄zɛgui di n̄ja r̄a njut'i'a.

¹⁶ A n̄yá, mah̄ønd̄i nne ga xi'ah̄ ya, masä mi 'yɛm̄hm̄ ngue dad̄i 'b̄ɛcä r̄a n'yom̄f̄ɛni ngue dí m̄ma te dí øt'e. P̄ɛ nu'mø ngue ngu'a gūi mb̄ɛm̄hm̄ ngue dad̄i 'b̄ɛcä r̄a n'yom̄f̄ɛni, p̄ɛ dam̄i 'dacj̄ r̄a nt'ɛdi ga nya, ga m̄man'its'ɥ te dí øt'e. Porque nu'ɥ yø x̄ännb̄ate s̄aqui, i ɛsp̄abi yø hya i m̄ma.

17 Nūgä dí ɛnā ngue jatho gā mma te gä dí ɔt'e, mada 'yɛngyø ja'i ngue ya hĩndĩ ɔt'e ngue rá representantegui rá Cristo, sinoque yø ja'i ɛnguĩ ngue dadi 'bɛhra n'yomfɛni.

18 Ya guĩ nnuhɛ ngue xangu yø xännbate xi'ahɛ hanja'a te gäma hya ɛnā ngue ɔt'e. Jananguue nuyá, nu te gäma hya dí ɔt'e xquet'a 'nɛqui dí nne ga xi'ahɛ.

19 Porque guĩ ɛnā ngue ya gyø bamhyahɛ ya. Nu rá ja'i ngue hĩngui hant'a gā ya, ngue di 'bɛhra n'yomfɛni, ya guĩ seti te xi'ahɛ.

20 'Nɛ nuyá yø xännbate guĩ ɛc'ɛihɛ rá hya i mma, i nne di manda'ahɛ. Pɛ guĩ häti guĩ seti te ɔt'ahɛ. Guehya yø ja'i hõndra mɛnyu i nne da gac'ahɛ ya. I ɔt'e ngue ni hmuhɛ 'nɛ embi ngue hĩnte gadi muhɛ, asta pɛp'a ni hmihɛ. Pɛ gä guĩ sethɛ.

21 A nūgä p'uya, hĩngui sä mā mmɛi ngue ngu'a gā ɔt'ahɛ tengutho ɔt'ahɛ ya dí mmangä. ¿Ua rá 'bɛ'isä te dí ɔt'e ngue hĩn dadi ɛn'ahɛ?

A nuyá yø xännbate i mma te gä ɔt'e, ɛspabi yø hya, xquet'a 'nɛqui da zä gā mma te dí ɔt'e, mada 'yɛnguĩ mā'bɛdi mā n'yomfɛni ngue dadi 'yɛts'i.

22 Di 'yɛxya yø ja'i ya ngue ɛnā ngue yø judío. Pɛ 'nɛqui xquet'a drá judío. Di 'yɛts'i ngue ɛnā yø mmɛngu p'ɛ ja rá häi Israel. Pɛ xquet'a 'nɛqui drá mmɛngugä p'ɛ. Di 'yɛts'i ngue ɛnā yø mbom'mɛto rá Abraham. Pɛ xquet'a 'nɛqui rá mbom'mɛto gā Abraham.

23 I mma ngue yø mɛfi rá Cristo. Pɛ nūgui, man'natho ngue xangu rá 'bɛfi rá Cristo xtá ɔrpe guehya dí mmangä. A nuyá, hĩndĩ nne gā mma te gäma hya i ja ngue gā mma. Ya man'natho xangu rá 'bɛfi xtá ɔt'e ngue nu'ɛ. Man'natho ngue

mathoguitho xtá sägä rä n'ü, xa 'bëgbagui ngue nu'ü. Man'natho xangu yø nnidi xtá ogä rä fädi ngue nu'ü. Man'natho xangu yø nnidi ya ja ngue da thogui ngue nu'ü.

²⁴ Nu'ü yø judío cut'a nnidi mathoguitho bi 'üngui, bi jaqui 'däte ma'de'ma guto yø mfëi.

²⁵ Nhyu ndi bi 'bäzagui. N'na ndi bi 'bündogui. Nu'ü yø barco di o, nhyu ndi bi thunt'a mbonthe. N'na pa 'në n'na xui xøque ya dí oxmä xøts'e rä dehe p'ü ja rä jathe ngue bi thuntra barco.

²⁶ Man'natho ngue xtá sä rä ndate ha nná ma ngue dí mmanna hya. Porque i ja ngue dá duxca rä dehe 'mø i po yø dehe p'ü ha di thogui. Yø bë ya ja ngue da hyogui. Ma mmijudíohe, ya ja ngue da hyogui. Yø ja'i ngue hingyø judío, ya ja ngue da hyogui. Nup'ü ja yø danihni dí mmanna hya, ya ja ngue da thogui. Dá guehyø ja'i himma juani ngue yø hoga 'yëc'ëi, ya ja ngue da hyogui. Nts'ütho p'ü ja yø dapo di thogui. Nup'ü ja yø jathe xtá thogui, nts'ütho ngue ga tü.

²⁷ Xanhennitho na rä 'bëfi dí øt'e, xandøngu rä n'ü xtá sä. Xangu yø nnidi hinga mbongui ga n'aha. Xta sä rä n'ü ngue rä thuhü. Xta sä rä n'ü ngue rä duthe. Xangu yø nnidi ngue nu'mø bi c'ügui te di si, ya händi sihmë. Nup'ü ja yø dapo, xangu yø nnidi xtá sä rä së. Xangu yø nnidi xtá sä rä n'ü ngue hin'yü rä ulu ga he.

²⁸ A nuyá, i ja man'na rä hya ngue dí ünnga ma n'yomfëni ya. N'na pa ngu n'na pa i tär'man'ü ma mmü ngue händi padi te ga 'yo yø 'yëc'ëi rá m'mü'a n'nanni.

²⁹ Nu'mø dá tingä p'ü ha 'bühyø 'yëc'ëi ngue hingui nzaqui yø nt'ëc'ëi, 'nëqui tü ma mmü

tengutho ga ndu yø mm̄ai yø ja'ì. Nu'mø ngue n'na ra 'yεc'εì bi thāti ngue bi 'yøtra ts'oqui, asta 'bähra sibi ma mm̄ai ngue'a ga ndu ma mm̄ai ngue te øt'ε to hätyø ja'ì.

³⁰ I jatho ngue ga xi'ah̄ε te dí øt'e, høntho dí nne ga xi'ah̄ε ngue nuḡui h̄inguì nzaquigui.

³¹ Nun̄a te ra hya dí xi'ah̄ε, Oja paḍi ngue maḵuan̄i te dí mma. Nun̄a Oja rá Papá ma Hm̄ūh̄ε Jesucristo, guehna dí nnepe ngue da t'εspabi para zantho na.

³² Nun̄a ra häi maḍi manda ra dast'abi Aretas, ja jap'ε ra hn̄ini Damasco. Nu'a ra ts'ut'abi mi 'b̄ap'ε ja ra hn̄ini, guehna bi manda ngue bi ma m'mādi ra nen̄ih̄ni. Nu hap̄ε da hnuḡui, di mbεnngui ngue da joqui.

³³ Pε nup'ε ja ra ngu nmi 'b̄ai, bi t'εca n'na ra canasta, bi ma ma ca'migui p'ε ja n'na ra ventana n̄i gop'ε ja ra jado di thesra hn̄ini. Ja dá pømp'ε, janangue dá pongui.

12

¹ H̄inte ga taha ngue ga mman̄ε ngue xandønho ra hya dí mma. Man'na xanho, ma ga mman̄ya yø hya bi 'yurcagui ra Hm̄ū Jesús, ga xi'ah̄ε te dá nu.

² Ya xi 'danyø pa ngue dí εc'εì ra Cristo. Ya mmap'ε n'nε'ma goho n̄jeya, bi zixcagui p'ε mah̄εts'ì bí 'b̄ähra Hm̄ū Jesús. Pε h̄ind̄i paḍi ngue'mø 'nεhma do'yo bi ma, ogue h̄in'na, h̄inda høn̄ε Oja paḍi hanja.

³ Nu'a go pa'a ngue'mø 'nεhma do'yo bi ma, ogue h̄in'na.

⁴ Pε dí padī ngue gue'a ra Hmu bi zixcagui p'ua bí 'bui. Ja dá øcä p'ua 'da yø hya ngue hīndi unna nt'edi Oja ngue ga mma hanja na ra hya bá xiqui.

⁵ Nuna ra hya naya, mfađi ngue i sä ga εspabi na. Pε nugui hīngui sä ga n'yets'i ngue sä ga εna dí paxe ra hya dí mma, nugä njuantho dí mma ngue hīngui nzaquigui.

⁶ A nu'mø xinga εna ngue ga mmanse ngue xanho te nná 'yo, da zä ga mma. Hīnda zä to da 'yēngui ngue hīmma juani te ga mma. Pε hīndi nne ngue to da 'yēngui ngue dí εspaxe ra hya dí mma. Sinoque dí nne ngue guí nnuhū te nná 'yo, 'nε'a te ra hya guí øhmū, dami hyacsēhū ra güenda hanja.

⁷ Nuya yø hya dá øde, tate ngue mazihotho. Pε Oja hīngui nneque ngue guehya yø hya gdá 'yεxä ya. Janangue bi zuca n'na ra n'ua, tengutho 'mø ngue dra 'uini bi nøgbagui p'ua ja ma do'yo ra zithu.

⁸ A nuna ra n'ua na, nhyu ndi dá äpä ra Hmu ngue da hyagagui.

⁹ Pε ra Cristo εngthogui: “Høntho dami padī xanho ngue dadi ma'i. Nugä hīnga øthe'i n'namhma ngue di nequi ngue hīngui nzaqui'i. Gue'a di nequi'a ngue go guecä dadi 'da'i ra ts'edi te guí øt'e”, bi 'yēngui. Janangue dadi johyagä 'mø hīngui nzaquigui. Porque gue'a guí nequi'a ngue ra Cristo di 'dacrä ts'edi te dí øt'e.

¹⁰ Dadi johyatho 'mø dí sä ra n'ua, ja'mø ts'ūqui, ja'mø hīn'ya te ga si, ja'mø hīngui nne ha da nūgyø ja'i ngue sūqui, ja'mø xandøngu ra n'ua dí sä ngue rá 'bēfi ra Cristo dí ørpe, pε dadi johyatho. A nu'mø di nequi ngue hīngui nzaquigui, ya man'natho di nequi xanho ngue gue'a ra Cristo di 'dacrä ts'edi te dí øt'e.

 11 Nup'u nna bēngä ya, xøgue ɛnā gue ya dí ya tengutho n'na rā jā'i ngue hīnguī pεsrā sā ngue εspabī te gā yā. Pε nūnā rā hyā dá mā, jatho ngue gā mmā hanja. Porque nū'u yø xännbate ɛnguī ngue hīnguī ho te dí øt'e, hīngá täjpahū yø hyā. Uanguī xtá nzä xquí xihmū ngue xanho te dí øt'e. Guí pahmū ngue nūya yø xännbate guí tennbahū yø hyā, guehya ɛnā ngue tate ngue yø representante rā Cristo ya. Pε hapū go man'na dá hā'a te dī ntate yø hyā ya p'uya, porque nū'a rā hyā pahya, xquet'a gue'a rā hyā dí pacā'a, madague'a ɛnguī ngue hīnte dadī mu'be.

12 Nū'mø dambá m'mücä p'ū guí 'būhmū ngue dá manna hyā, bī nεquí xandønho ngue rá representantegui rā Cristo. Ngue'a rá 'bēfi rā Cristo dá ørpabī, dá hāt'i dá seti te gāma hyā mmanyø jā'i. A nūya yø milagro dá øt'e, gue'a guí nεquí'a ngue rá representantegui rā Cristo.

13 'Yo guí ɛhmū ngue 'batyø 'yεc'εi i tate dí nnu mānsu ngue'ahū, ngue nūgā hīndá xi'ahū ngue xquí fāxcāhū te dí honī tengutho ør'mi'da yø 'yεc'εi ngue fāxquí te dí honī. ¿Ua guí ɛhmū ngue asta gā n'yo ndantyøhmügā ngue gā ä'a mpunnbate ngue hīnte dí xi'i guí fāxcāhū te dí honī?

14 A nūyá, ya rá hyūndī 'mø ngue gā mmap'u mahøn'a ya. Pε nū'mø dá map'u, hīn tema mēnyū dí ädi ngue guí 'dacjū. Høntho dí ädi ngue guí macjū. Porque rā papá'a di ja ndummāi ngue honnā mēnyū si yø basī. Hīngue masque yø basī'u go i pεpate.

15 Dī njadä p'uya, di ho mā mmāi dadī mpēfi connā ngue'ahū. Dī nne ngue nū te dí øt'e, dá

'yøt'ah̄ ra n̄ho 'n̄ε i ja ḡampäh̄a ngue ga ɯn̄i te dí p̄ets'i ngue ga f̄axah̄. P̄ε ɛn̄a man'na ngue dad̄i ma'ah̄, ɛntho gue gue'a man'na ga ngohn̄i mm̄aih̄'a ngue h̄inga ɛgad̄i mac̄j̄.

16 Guí pah̄m̄ xan̄ho ngue ja'mø h̄in'ȳa te ga hon̄i, p̄ε nuḡä h̄inte dí ä'ah̄. P̄ε 'b̄u i'da ya ngue di yajpagūi, ɛngūi ngue ra nthät'itho dí øt'ah̄.

17 ¿Ua guí ɛmhm̄ ngue 'b̄u ton̄i ja'j̄ dí p̄ɛnh̄nä ngue da j̄uc'ah̄ ra m̄ɛnyu? Nu'a, h̄in'na'a.

18 Xi'mø ma p̄ɛnh̄nä p'ɯ ra Tito ngue b̄i ma di z̄engua'ah̄, 'n̄ε b̄i m̄ε man'na ma cuh̄, xina ra Tito, ¿ua bi 'yä'ah̄ ra m̄ɛnyu? Guí pah̄m̄ xan̄ho ngue ra Tito bi 'yøt'e tengutho dí øt'e. H̄ontho b̄i ne ngue n̄una ra hȳa bi xi'ah̄, da 'yøt'ah̄ ra n̄ho. P̄ε h̄in̄ tema m̄ɛnyu bi 'yä'ah̄.

19 'Yo guí ɛmhm̄ ngue nn̄ä manḡä n̄a ra hȳa n̄a ngue h̄ontho dí nneḡä ngue gūi n̄nu man̄hoj̄. Nu'a, h̄in'na'a. Sinoque n̄una ra hȳa nnecra Cristo ngue ga m̄ma, gueh̄n̄a ra hȳa dí mm̄anna. 'N̄ε dí n̄ne ngue gue'a Oja da n̄u man̄ho n̄a ra hȳa dí xi'ah̄. A n̄uya ma zi cu'ah̄, n̄uya te ḡäma hȳa dí xi'ah̄, dí hon̄i ngue ha di zajn̄i nt'ɛc'ɛh̄.

20 Porque dí s̄u ngue nu'mø dá maḡä p'ɯ, nthamb̄ɛn̄itho ga t̄in'ah̄ ngue h̄ingdi 'yoh̄ xan̄ho. Gad̄i ns̄athoh̄, di 'b̄utyø z̄eya, di 'b̄utyø cuɛ, di 'b̄u di hon̄i ha di d̄in̄s̄e ra n̄ho, di 'b̄utyø m̄amb̄ethan̄i, di 'b̄utyø nemhya, di 'b̄u dad̄i 'ȳɛts'i, di 'b̄utyø 'yøt'i s̄u. Nu'a ra hȳa man̄ho guí n̄neh̄ gd̄ä nyaḡä'be p'ɯya, ya h̄inga gue'a di n̄ja'a. Sinoque ra cuɛtho di n̄ja porque ga h̄ec'ah̄ te gdi øth̄.

21 Gueh̄n̄a ra hȳa dí suḡä 'mø dá s̄onḡä p'ɯ guí 'b̄uh̄m̄ n̄aya. Nu te gdi øth̄, ga p̄est̄a ma sä p'ɯ

ja rá hmi rá dä Oja. Porque asta gara zongä 'mø dá padi ngue nu'a ra nts'o xa 'yøt'a m'mæt'o yø ja'i, hinguí nne da hyep'ɥ. Sinoque di 'yots'om'mäitho 'nɛ nu'a te ra nts'o xa bennba yø mmɥi yø ja'i dadi siguetho.

13

¹ Ya rá hyu ndi ga mmap'ɥ ngue güi zengua'ahɥ ya. Nu'mø 'bɥi to nne di yaprá mmj'yɛc'ɛjui, mahyonitho ngue di 'bɥi yoho ogue hyu yø testigo ngue di ja majuanj ra hya.

² Nuya yø ja'i xa 'yøtyø ts'oqui m'mæt'o, co gätho mi'da yø ja'i, tengutho ra hya dá xi'ahɥ 'mø rá yondi ma magä p'ɥ ya, a nu'mø dá magä p'ɥ mahøn'a ngue ga ma nu'ahɥ 'nɛ ga tɪni ngue gadi siguethohɥ ra nts'o, ya hinni mantho ga seti te gä guí øthɥ.

³ Ja guí pahmɥ p'ɥ xanho p'ɥya ngue gue'a ra Cristo di hacra ts'ɛdi'a ra hya ga xi'ahɥ. Porque ra Cristo hinga 'nɛ'a di nya manhuehi 'mø da zo'ahɥ'a, sinoque di nya manzaqui'a.

⁴ Madague'a himbi 'yudi ngue ja rá ts'ɛdi 'mø mi guatra pont'i, pɛ nuyá, ya i 'bɥi 'nɛ i n'youi rá ts'ɛdi Oja. Da guecá ya, xquet'a di n'yo'be ra Cristo. A nu'mø dá magä p'ɥ, gue'a ra Cristo di hacra ts'ɛdi na ra hya ga xi'ahɥ, madague'a t'ɛnguɪ ngue dí ya manhuehi 'mø dí yahɥ.

⁵ Nu te gni 'yohɥ ya, dami hyacseɥ ra güenda ngue'mø dɥ xandønho ni nt'ɛc'ɛihɥ ogue hin'na. Dami pahmɥ xanho ngue'mø guí n'yohɥ ra Jesucristo ogue hin'na. A nu'mø hinguí n'yohɥ ra

Jesucristo, ya himma juani ngue gyø hoga 'yɛc'ɛihɯ 'mø.

⁶ Nugä dí ɛnɔ ngue di n'yo ni mmɛihɯ ngue majuaní dí n'yo'be ra Cristo 'mø dá nyahɯ, hinga nthätitho ga øt'ahɯ.

⁷ Dí äpä Oja ngue da 'yøt'e ngue hinte mants'o da din'nahɯ. Pɛ nuna ra hya dí mma, hinda honi ha di t'ɛngui ngue go dí øt'e ngue gui 'yohɯ xanho, sinoque hontho dí nnegä ngue majuaní gui n'yohɯ xanho. A nuguí, hinte ja'a ngue ɛngyø ja'i hinguí pømmanho te dí øt'e.

⁸ Nuna ra hya majuaní, guehna dí honi ha di nthaha. Hinda nne ga øt'a n'na ra hya nu'a di ts'onna ra hya na.

⁹ Janangue nuguí dadi johyatho 'mø t'ɛngui hinda ya manzaqui, hontho dí nnegä ngue da zedi xanho ni nt'ɛc'ɛihɯ. Nugä zant'a dí mmat'Oja conná ngue'ahɯ ngue da bømmanho ni nt'ɛc'ɛhɯ, hinda t'ɛn'ahɯ ngue te dadi 'bedi.

¹⁰ Hante ngue ga mmagä p'ɯ ga ma zengua'ahɯ, dí otra carta ja ua ngue ga pennbɯ. Nuna ra carta dá ot'i, i ya manzaqui n'namhma ngue xamhmatho ya himma hyoni ga nya manzaqui 'mø dá magä p'ɯ ngue ga nyahɯ. Nugä, nuna ra 'befi bi 'dacä Oja, guehna dí øt'a na. Nugä dí honi ha di zehni nt'ɛc'ɛihɯ. Hingue masque dí honi ha gdá japyø hya ngue ga ɛn'a häi te gni 'yohɯ.

¹¹ A nuya ma zi cu'ahɯ, Oja da mäxahɯ ya. Dami hyomhmɯ ra nho gdi n'yohɯ. Oja da hyut'a ni mmɛihɯ. 'Nɛ dami mmaði n'na ngu n'na'ahɯ. Nu'mø ngue ja ra njun'mahya, dami nhojpaɯ. Nu'mø ngue ngu'a gui 'yøthɯ, ya gue'a rá pähä Oja gui 'yørpahɯ p'ɯya. Nuna Oja p'ɯya hinha di

hyεc'ah̄.

¹² Damī nzεgua x̄anho n'na ngu n'na'ah̄. Dī nεquī x̄andønh̄o ngue gadī ncuh̄.

¹³ Gātho mā̄ cūh̄ 'da'igū mā̄ nt'εc'εih̄ i ja, i p̄en'nah̄ rā̄ nzεgua.

¹⁴ Dī jap'ah̄ nā̄ mā̄ Hmūh̄ Jesucristo ngue dā d̄innī mm̄aī ngue dī mā'ah̄. 'Nεhrā̄ Esp̄iritu Santo dā 'yøt'e ngue dā d̄innī mm̄aī ngue gūi n'yoh̄'a. Dā ngūt'atho.

Ja ua ra 'da'yo cohi bi gomi Oja yø ja'i
New Testament in Otomi, Tenango (MX:otn:Otomi,
Tenango)

copyright © 1975 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Tenango

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomí, Tenango [otn], Mexico

Copyright Information

© 1975, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Tenango

© 1975, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
dd38228d-a3b1-5d0f-91ce-4040e165ce0f